

ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

Обн. ДВ. бр.25 от 22 Март 1996г., попр. ДВ. бр.72 от 23 Август 1996г., изм. ДВ. бр.32 от 18 Април 2006г., изм. ДВ. бр.46 от 12 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.34 от 1 Април 2008г., изм. ДВ. бр.44 от 9 Май 2008г., изм. ДВ. бр.53 от 10 Юни 2008г., изм. ДВ. бр.45 от 16 Юни 2009г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този правилник урежда прилагането на Закона за движението по пътищата.

Чл. 2. Участник в движението е всяко лице, което се намира на пътя и със своето действие или бездействие оказва влияние на движението по пътя. Такива са водачите, пътниците, пешеходците, както и лицата, работещи на пътя.

Чл. 3. Участниците в движението са длъжни:

1. да спазват правилата за движение;
2. да пазят живота и здравето на хората;
3. да не създават опасности или пречки за движението;
4. да не причиняват имуществени щети;
5. да не изхвърлят и да не оставят на пътя предмети или вещества, които застрашават другите участници в пътното движение, а когато не са успели да изпълнят това - да вземат необходимите мерки за отстраняването им или за предупреждаване на останалите участници в движението.

Чл. 4. Движещото се по пътя пътнo превозно средство трябва да има водач, да бъде технически изправно и регистрирано по съответния ред.

Чл. 5. Водачът на моторно превозно средство трябва да притежава свидетелство за управление, валидно за категорията на моторното превозно средство, което управлява.

Чл. 6. (1) Юридическите и физическите лица, които стопанисват пътя, са длъжни:

1. да ползват за оборудване на пътищата пътнi принадлежности, отговарящи на съответните изисквания на стандартизационните документи;

2. да поставят или да променят принадлежностите по т. 1 само по проект, утвърден от компетентните органи;

3. да поддържат организацията на движението така, както е определена и съгласувана от компетентните органи;

4. да вземат своевременно мерки за отстраняване на препятствията по пътя и за осигуряване на условия за безопасно движение.

(2) Пътни знаци, пътни светофари и други пътни принадлежности, чието поставяне е било наложено поради временна промяна на пътните условия или въвеждане на временни ограничения или забрани, трябва да бъдат демонтирани от съответните органи веднага след като отпадне необходимостта от тях.

Чл. 7. (1) Върху пътните знаци, пътните светофари и другите средства за сигнализиране, както и върху конструкциите за закрепването им, е забранено поставянето на каквито и да е предмети или устройства, нямащи отношение към тях и към целта, за която се използват.

(2) Плакати, агитационни материали, светещи тела, както и други средства за привличане на вниманието се поставят само на местата, определени от стопаните на пътя, съгласувано с органите на Министерството на вътрешните работи. Тези материали трябва:

1. да не наподобяват на пътни знаци или други средства за регулиране на движението;

2. да не намаляват видимостта или ефективността на пътните знаци и другите средства за регулиране на движението;

3. да не заслепяват участниците в движението.

Чл. 8. Пътните знаци, пътните светофари, пътната маркировка, допълнителните и други средства за сигнализиране трябва да отговарят на съответните изисквания на стандартизационните документи.

Глава втора. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПЪТНИТЕ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 9. Разрешава се движението на пътно превозно средство по пътищата, ако то отговаря на определените от производителя изисквания за експлоатация, на този правилник и на наредбите по чл. 8, ал. 3 и чл. 36, ал. 3 от Закона за движението по пътищата.

Чл. 10. (1) Моторно превозно средство или тегленото от него ремарке е технически неисправно, ако има някоя от следните повреди или неизправности:

1. по основната спирачна уредба:

а) не се осигурява равномерно спиране на всички колела, както и необходимите спирачни усилия за всяко колело;

б) има лошо закрепени възли или части;

в) има триене на тръбопроводи и гумени съединения в други конструктивни елементи на превозното средство;

г) има изтичане на спирачна течност или на въздух;

д) ефективността на работа на колесните спирачни механизми не съответства на нормативните изисквания;

е) ремаркетата, които нямат работна спирачка, са без допълнителна връзка или тя е неисправна;

ж) има износени спирачни накладки;

2. по хидравличната спирачна уредба, освен посочените в т. 1 неисправности:

а) свободният ход на педала е различен от предписаните нормативни стойности;

б) нивото на спирачната течност в резервоара е под нормата;

в) не работи вакуумният усилвател;

г) има неисправности по главния спирачен цилиндър, по някой от колесните спирачни цилиндри, по тръбопроводите или по техните връзки;

д) неисправен е регулаторът за налягането на отделните колесни спирачни механизми;

3. по пневматичната спирачна уредба, освен посочените в т. 1 неисправности:

а) компресорът не осигурява необходимото налягане на въздуха за храняване на уредбата;

б) неисправно е устройството за отнемане на влагата в съгъстения въздух;

в) има неисправен, нерегулиран или изолиран: четирипътен кран; регулатор на налягането; главен спирачен кран; кран за регулиране на спирачното усилие на състава от пътни превозни средства в зависимост от натоварването или кран "влекач-ремарке";

г) има неисправни, нерегулирани или изолирани колесни спирачни механизми;

д) връзката за подаване на въздух между влекача и ремаркетото не отговаря на съответните изисквания на стандартизационните документи;

е) има недопустимо износване на шарнирите и на тресчотките на колесните спирачни механизми;

ж) ходът на ексцентрика на някой от колесните спирачни механизми не съответства на предписаните нормативни стойности;

з) има неисправни или изолирани блокиращи цилиндри;

4. по спирачната уредба за паркиране - ефективността на работа на спирачната уредба не съответства на предписаните нормативни стойности;

5. по кормилната уредба:

а) хлабината на кормилния механизъм не съответства на предписаните нормативни стойности;

б) усилията при въртене на кормилното колело не съответстват на предписаните нормативни стойности;

в) има незакрепени, неосигурени против саморазвиване или повредени възли и части;

г) неисправен е пневмо- или хидроусилвателят;

д) има възли или части, ремонтирани чрез заваряване, нагряване или запояване;

е) стойностите на монтажните ъгли на управляемите колела не съответстват на предписаните норми;

6. по рамата, кабината, каросерията и допълнителното оборудване:

а) има повреди или деформации по рамата, кабината или каросерията, които могат да окажат влияние на безопасността на движението на моторното превозно средство;

б) има неисправни брави или фиксатори на ключалките на вратите, а на товарните автомобили - неисправни ключалки на капаците;

- в) има счупени или повредени външни стъкла или стъкла, които не отговарят на съответните изисквания на стандартизационните документи;
  - г) има неизправности по механизмите за управление;
  - д) за автомобилите, за които са предвидени, липсват или са повредени безопасителните колани или елементи за тяхното закрепване;
  - е) липсват или са повредени предписаните огледала за виждане назад;
  - ж) не работят стъклочистачките;
  - з) не работи стъклоумивателното устройство;
  - и) на моторните превозни средства, които извършват обществен превоз, е неизправен или непломбиран километропоказателят или тахографът;
  - к) неизправен е скоростомерът;
  - л) неизправно е устройството за звуков сигнал;
  - м) неизправно е теглително-прикачното устройство на автомобила или ремаркетото или опорно-прикачното устройство на влекача или полуремаркетото;
  - н) повредени са престилките на задните калници на товарните автомобили, автобусите, тролейбусите и ремаркетата;
  - о) повредени или нечетливи са табелите с регистрационния номер;
  - п) няма пожарогасител или е неизправен;
  - р) няма аптечка;
  - с) няма светлоотразителен триъгълник или е неизправен;
  - т) няма необходимите опознавателни знаци;
7. по силовото предаване:
- а) не е изправен съединителят;
  - б) има включващи се трудно или самоизключващи се предавки;
  - в) повреден е карданният вал или полуваловете;
  - г) повредено е главното предаване или диференциалът;
8. по окачването - има повреден ресор, амортизатор или някой от елементите на пневматичното окачване;
9. по колелата и гумите:
- а) гумата не съответства по размер, налягане, допустимо натоварване и скорост на марката и модела на моторното превозно средство;
  - б) гумата има разкъсвания;
  - в) джантата е повредена или деформирана, липсва или е повреден елемент за закрепване на джантата към главината на колелото;
  - г) дълбочината на протекторния рисунък на гумите на автомобилите и на мотоциклетите е по-малка от 1,6 мм;
  - д) има вулканизирани или регенерирани предни гуми;
  - е) не са балансирани колелата на лекия автомобил;
10. по двигателя:
- а) съдържанието на вредни вещества в отработилите газове, а при дизеловите двигатели - и степента на димност, не съответстват на предписаните нормативни стойности;
  - б) нивото на шума не съответства на предписаните нормативни стойности;
  - в) има изтичане на гориво;
  - г) радиосмущенията не съответстват на предписаните нормативни стойности;
11. по електрическата уредба - има повредени проводници или предпазителите не отговарят на нормативните изисквания;

12. по осветителната уредба:

- а) изменени са броят, типът, цветът и разположението на предписаните светлини, с изключение на светлините за мъгла;
- б) светлините не са регулирани;
- в) не светят дългите, късите, габаритните светлини или стоп-светлините;
- г) пътепоказателите не работят;
- д) липсват предвидените светлоотразители;
- е) недостатъчно осветена е задната табела с регистрационния номер.

(2) Моторно превозно средство за обществен превоз на пътници е технически неизправно, когато освен посочените в ал. 1 има и някоя от следните повреди или неизправности:

1. неизправни са управлението или механизмите за автоматично отваряне и затваряне на вратите;
2. неизправни са седалките, липсват или са повредени елементи за закрепването им;
3. повредени са подът или стъпалата на каросерията;
4. неизправни са отоплението или вентилацията или се отделят вредни газове в салона;
5. неизправна е системата за аварийно напускане или не е оборудвана в съответствие с изискванията на производителя.

Чл. 11. (1) (Попр. - ДВ, бр. 72 от 1996 г.) При възникване по време на движение на някоя от техническите неизправности, посочени в чл. 10, ал. 1, т. 1, букви "г" и "д", т. 2, буква "г", т. 3, букви "а" и "в", т. 5, буква "в", т. 6, буква "е", буква "ж" - по време на дъжд или снеговалеж, и буква "м", т. 7, букви "а", "в" и "г", т. 9, буква "в", т. 10, буква "в" и т. 12, буква "в" - през нощта и при намалена видимост, водачът е длъжен да спре моторното превозно средство или ремаркетото до отстраняване на неизправността.

(2) В останалите случаи на възникване на техническа неизправност по време на движение, когато отстраняването на неизправността на място е невъзможно, на водача се разрешава да придвижи на собствен ход моторното превозно средство или да тегли ремаркетото до гараж или сервиз. В този случай придвижването може да се осъществи само ако водачът е осигурил необходимата безопасност на движението.

Чл. 12. Моторното превозно средство не трябва да има отвътре или отвън каквито и да е предмети, които намаляват видимостта или отвличат вниманието на водача, както и предмети с остри изпъкнали ръбове или части, които представляват опасност за водача, пътниците или другите участници в движението.

Чл. 13. Забранено е поставянето на пердета на стъклата на предните врати и на задното стъкло. Допуска се поставяне на пердета на стъклата на задните врати само при наличие на огледала за виждане назад от двете страни на автомобила.

Чл. 14. За да участва в движението по пътищата всеки велосипед трябва да има изправни:

1. спиращки;

2. звънец и да няма друг звуков сигнал;
3. устройство за излъчване на бяла или жълта добре различима светлина отпред и червен светлоотразител отзад; допуска се поставянето на устройство за излъчване на червена светлина отзад;
4. бели или жълти светлоотразители или светлоотразяващи елементи отстрани на колелата.

Чл. 15. За да участва в движението по пътищата, всяко пътно превозно средство с животинска тяга трябва да има два жълти светлоотразителя отпред, два червени светлоотразителя отзад, а през нощта - отзад вляво светещо тяло, излъчващо бяла или жълта добре различима светлина. Светлоотразителите се разполагат симетрично от двете страни на превозното средство.

Чл. 16. За да участва в движението по пътищата, всяка ръчна количка, теглена или бутана, при движение през нощта и при намалена видимост трябва да има най-малко една бяла или жълта добре различима светлина отпред и най-малко една червена светлина отзад. Източникът на тези светлини може да е един, който да бъде разположен от лявата страна на количката. Светлините не са задължителни за ръчни колички с широчина, по-малка от 1 м.

Чл. 17. Всяко намиращо се на платното за движение пътно превозно средство или състав от пътни превозни средства, към които не са приложими изброените изисквания, през нощта трябва да има най-малко две бели или жълти, добре различими светлини отпред и две червени светлини отзад.

Чл. 18. (1) За обозначаване на пътни превозни средства се използват следните опознавателни знаци:

1. Синя или червена пробляскваща светлина - обозначава моторно превозно средство със специален режим на движение.
2. Жълта мигаща или пробляскваща светлина - обозначава моторно превозно средство, което поради специфичния си режим на движение представлява препятствие или опасност за движението по пътя.
3. "Състав от пътни превозни средства" - състои се от три тела, излъчващи оранжева светлина и разположени над предната част на кабината на теглещото моторно превозно средство.

4. "Република България" - знакът има формата на елипса, бял цвят, черна крайна ивица и черни букви. Поставя се на задната вертикална част до табелата с регистрационния номер на регистрираните в Република България пътни превозни средства, които напускат нейната територия.

5дстпїS_пїS

5. "Деца" - знакът има формата на квадрат с оранжев цвят и с черна крайна ивица, върху който с черен цвят е изобразен символът от пътен знак А19. Поставя се отпред и отзад на моторните превозни средства, които превозват организирани групи от деца.

6. "Глух или глухоням водач" - знакът има формата на кръг, с жълт цвят, черна крайна ивица и черен символ. Поставя се в долния десен ъгъл на предното стъкло и в долния ляв ъгъл на задното стъкло на моторно превозно средство, управлявано от глух или глухоням водач.

9460b7d22387a0дпїS

7. "Инвалид" - знакът има формата и изображението на пътен знак Д21. Поставя се на челната страница на картата, която се издава на инвалиди за ползване на улеснения при движение с моторни превозни средства, когато те са водачи или пътници. Картата се поставя в долния десен ъгъл на предното стъкло на превозното средство и се сваля, когато то не обслужва притежателя на документа.

8. "Такси" - знакът има формата на пресечена пирамида с бял цвят, вътрешно осветление и изписан двустранно надпис с черен цвят. Надписът може да бъде повторен с латински букви - "Taxi". Поставя се перпендикулярно на надлъжната ос, върху покрива на моторното превозно средство, извършващо таксиметров превоз.

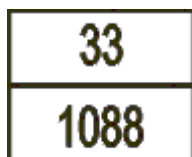
5f3c9e71183c10dj

9. "Учебен автомобил" - знакът представлява табела с формата на правоъгълник със син цвят и бяла буква "У". Поставя се на предната и задната вертикална част на моторното превозно средство, което се движи с учебна цел. На леките автомобили може да се поставя върху покрива, но трябва да бъде изписан двустранно. Знакът се използва за обозначаване и на другите превозни средства, които се движат с учебна цел.

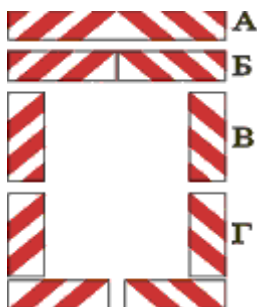

пїSpїSpїSpїS_1_пїS

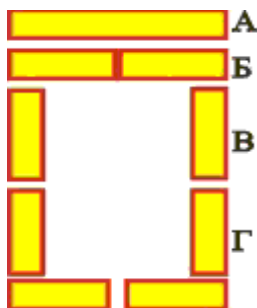
10. "Извънгабаритно пътно превозно средство" - знакът представлява табела с формата на правоъгълник, върху която са нанесени успоредни и наклонени червени и бели светлоотразителни ленти и надпис "Извънгабаритен" с черен цвят. Постава се отпред и отзад на пътно превозно средство, което е извънгабаритно или превозва извънгабаритен товар, както и на съпровождащия го автомобил.

11. "Опасен товар" - знакът представлява табела с формата на правоъгълник със светлоотразително покритие с оранжев цвят, върху което с цифри с черен цвят се изписва идентификационният код за степента на опасност на товара, а под него - идентификационният код за вида на опасния товар. Постава се отпред вляво над бронята и отзад в лявата страна на превозните средства, превозващи опасни товари.

12. "Товарен автомобил или трактор с максимално допустима маса над 3,5 т и дължина над 7,00 м" - знакът представлява една (А) или комбинация от две (Б или В) или четири (Г) правоъгълни табели, върху които са нанесени успоредни и наклонени червени флуоресциращи и жълти светлоотразителни ленти. Постава се отзад на превозното средство. Броят и начинът на поставяне на табелите се определят в зависимост от конфигурацията и габаритните размери на превозното средство.

13. (Попр. - ДВ, бр. 72 от 1996 г.) "Ремарке или полуремарке" - знакът представлява една (А) или комбинация от две (Б или В) или четири (Г) правоъгълни светлоотразителни табели с жълт цвят и червена флуоресцираща крайна ивица. Постава

се отзад на превозното средство. Броят и начинът на поставяне на табелите се определят в зависимост от конфигурацията и габаритните размери на превозното средство.

14. "Бавнодвижещо се моторно превозно средство" - знакът представлява табела с форма на равностранен триъгълник със скосени върхове и светлоотразително покритие в червен цвят и вписан в него червен флуоресциращ триъгълник. Поставя се отзад на бавнодвижещите се моторни превозни средства, както и на прикачените към тях ремаркета.

15. "Военна колона" - знакът има формата на правоъгълник с бял цвят, надпис "Военна колона" с червен цвят и изображението на пътен знак А39. Поставя се отпред на първото и отзад на последното превозно средство от колоната.

16. (нова - ДВ, бр. 32 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Моторно превозно средство с монтирана автомобилна газова уредба" - знакът има формата на равностранен триъгълник със светлоотразителни жълт цвят и червена крайна ивица с вписани в него надпис с латински букви "GAS" и знак "Внимание". Поставя се на задното стъкло от вътрешната страна в горния ляв ъгъл или на подходящо място на челното стъкло, ако МПС няма задно стъкло.

(2) Опознавателните знаци трябва да отговарят на съответните изисквания на стандартизационните документи.

(3) Конкретното място на поставяне върху пътните превозни средства, размерите на опознавателните знаци и техническите изисквания към тях се определят от министъра на вътрешните работи съгласувано със заинтересуваните ведомства.

(4) С разрешение на министъра на вътрешните работи на моторните превозни средства може да се поставят и други табели, надписи и емблеми, различни от посочените в ал. 1.

Глава трета. СВИДЕТЕЛСТВО ЗА РЕГИСТРАЦИЯ НА МОТОРНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО И ТАБЕЛИ С РЕГИСТРАЦИОННИ НОМЕРА

Чл. 19. (1) На всяко регистрирано моторно превозно средство се издава свидетелство за регистрация с безсрочна или с временна валидност по образец, утвърден от министъра на вътрешните работи. Свидетелството за регистрация с временна валидност е различно по цвят от свидетелството с безсрочна валидност.

(2) На първата страница на свидетелството се изписва опознавателният знак "Република България".

(3) Наименованието на свидетелството "Свидетелство за регистрация на моторно превозно средство" се повтаря на френски език - "Certificat d'immarticulation".

(4) Свидетелството съдържа следните данни, някои от които са означени с латински букви:

1. регистрационен номер (A);
2. дата на първоначална регистрация на моторното превозно средство (B);
3. име, презиме и фамилия, единен граждански номер и адрес на собственика на моторното превозно средство (C);
4. фабрична марка и модел (D);
5. вид на моторното превозно средство;
6. номер на рамата/купето (E);
7. номер на двигателя;
8. максимално допустима маса (F);
9. маса без товар (G);
10. товароносимост, брой места;
11. цвят (цветове);
12. срок на валидност на свидетелството (H);
13. дата на издаването на свидетелството;
14. подпис на представител на организацията, издала свидетелството, и печат;
15. номер на свидетелството.

(5) Данните за собственика на моторното превозно средство, фабричната марка и моделът на моторното превозно средство се повтарят с латински букви.

Чл. 20. (1) На регистрираните моторни превозни средства, с изключение на мотоциклетите и мотопедите, отпред и отзад се поставят табели с регистрационни номера.

(2) На мотоциклетите и мотопедите, както и на ремаркетата табела с регистрационен номер се поставя само отзад.

(3) Табелата с регистрационния номер е с бял цвят, върху който с черни букви и цифри са изписани кодът на региона, където е регистрирано моторното превозно средство, серията и поредният номер.

(4) Табелата с регистрационния номер отговаря на съответните изисквания на стандартизационните документи.

Глава четвърта. КАТЕГОРИИ МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 21. Моторните превозни средства се делят на следните категории, означени с латински букви:

1. категория А - мотоциклети;

2. категория М - мотопеди;
3. категория В - автомобили, чиято максимално допустима маса не надвишава 3500 кг и броят на местата за сядане, без мястото на водача, не превишава 8; към тях може да се прикачва ремарке с максимално допустима маса не повече от 750 кг; максимално допустимата маса на ремаркетото не може да надвишава масата без товар на теглещото превозно средство;
4. категория С - товарни автомобили, чиято максимално допустима маса надвишава 3500 кг; към тях може да се прикачва ремарке с максимално допустима маса не повече от 750 кг;
5. категория D - автомобили, с изключение на тролейбусите, предназначени за превоз на пътници с над осем места за сядане, без мястото на водача; към тях може да се прикачва ремарке с максимална допустима маса не повече от 750 кг; към тази категория се отнасят и съчленените автобуси. Прикачването на ремарке към тях е забранено;
6. категория В + Е - състав от пътни превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория В и ремарке, когато:
  - а) максимално допустимата маса на ремаркетото надвишава 750 кг;
  - б) максимално допустимата маса на ремаркетото надвишава масата без товар на теглещото превозно средство;
7. категория С + Е - състав от пътни превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория С и ремарке с максимално допустима маса над 750 кг;
8. категория D + Е - състав от пътни превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория D и ремарке с максимално допустима маса над 750 кг;
9. категория Т - колесни трактори и тролейбуси; към тази категория се отнасят и трамваите.

Глава пета. СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МОТОРНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО

Чл. 22. На лице, което успешно е положило изпит за получаване на право за управление на моторно превозно средство, се издава свидетелство, валидно за съответната категория, по образец, утвърден от министъра на вътрешните работи.

Чл. 23. (1) Заглавието на свидетелството "Свидетелство за управление на МПС" се повтаря на френски език - "Permis de conduire".

(2) Свидетелството съдържа опознавателния знак "Република България" и данни в следната последователност:

1. фамилия;
2. име и презиме;
3. дата на раждане, единен граждански номер;
4. местоживееене;
5. организация, издала свидетелството;
6. дата и място на издаване на свидетелството;
7. срок на валидност на свидетелството;
8. номер на свидетелството;
9. подпис на представител на организацията, издала свидетелството, и печат;

10. подпис на водача;

11. категорията или категориите моторни превозни средства, за които е валидно свидетелството.

(3) На свидетелството се поставят снимка на водача и печат на организацията, издала свидетелството.

(4) Данните, съдържащи се в т. 1, 2, 4, 5 и 6 от свидетелството, се повтарят с латински букви.

Чл. 24. Свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено в друга държава, е валидно на територията на Република България, ако тази държава е договаряща страна по Конвенцията за пътното движение (Виена, 1968 г.) и при условие, че свидетелството отговаря на изискванията към свидетелствата, определени от конвенцията, или е придружено от легализиран превод.

Чл. 25. (1) Международното свидетелство за управление на моторно превозно средство по образец, показан в приложението, е валидно на територията на Република България, когато е издадено от друга държава.

(2) Международно свидетелство за управление се издава на български гражданин след представяне на валидно национално свидетелство. Това свидетелство не е валидно на територията на Република България.

Глава шеста. ПРАВА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 26. (1) Всеки водач има право да управлява моторно превозно средство от категорията, за която притежава свидетелство за управление, а водачът, притежаващ свидетелство за управление от категория Т - само превозно средство от вида, посочен в свидетелството за управление.

(2) Водач с право за управление на моторни превозни средства от категория А, В или Т има право да управлява и моторни превозни средства от категория М.

(3) Водач с право за управление на моторно превозно средство от категория С има право да управлява и моторно превозно средство от категория В.

Чл. 27. Свидетелство за управление на моторни превозни средства от категория D се издава само на водач, придобил право да управлява моторни превозни средства от категория С.

Чл. 28. (1) За да придвижва самоходна машина по пътищата, водачът ѝ трябва да притежава свидетелство за правоспособност за работа с тази машина и свидетелство за управление на моторно превозно средство от която и да е от категориите, посочени в чл. 21.

(2) Изискванията по ал. 1 не се отнасят за водачите на малобааритни самоходни машини.

Глава седма. СИГНАЛИ НА РЕГУЛИРОВЧИКА

Чл. 29. (1) Регулировчикът е лице, на което е възложено да регулира движението посредством подаването на определени сигнали.

(2) Регулировчикът носи задължителни отличителни знаци, по които участниците в движението лесно да го разпознават и добре да го виждат както през деня, така и през нощта. Той може да ползва регулировъчна палка и/или полицейска свирка, а когато регулира движението при строително-ремонтни работи на пътя - червен флаг.

(3) Сигнали на регулировчика са следните положения на тялото и ръцете му:

1. дясна ръка, вдигната вертикално - означава "Внимание, спри!". Това не се отнася за онези от водачите, които в момента на подаването на този сигнал, след като им е било разрешено преминаването, са толкова близо до регулировчика, че не могат да спрат, без да създадат опасност за движението. При подаване на този сигнал на кръстовище участниците в движението, които са навлезли в кръстовището, трябва да го освободят;

2. ръка или ръце, протегнати хоризонтално встрани - след като е подал този сигнал, регулировчикът може да свали ръката или ръцете си. Сигналят означава:

а) "Преминаването е разрешено" за водачите, които се намират срещу лявото или дясното рамо на регулировчика и ще преминат направо или ще завият надясно, както и за пешеходците, които искат да преминат пред гърдите или зад гърба на регулировчика;

б) "Преминаването е забранено" за всички останали участници в движението;

3. дясна ръка, протегната хоризонтално напред, означава:

а) "Преминаването е разрешено" за водачите на пътни превозни средства, които се намират срещу лявото рамо на регулировчика, и за пешеходците, които искат да преминат зад гърба му;

б) "Преминаването е забранено" за всички останали участници в движението.

(4) Освен сигналите, посочени в ал. 3, регулировчикът може да използва и допълнителни разбираеми жестове за даване на други указания на участниците в движението.

Глава осма. ПЪТНИ СВЕТОФАРИ

Чл. 30. (1) Пътните светофари се използват за регулиране движението на пътните превозни средства и на пешеходците. Те имат светещи полета с определени: разположение, цвят, форма и символи върху тях. Със светещите полета към участниците в движението се подават светлинни сигнали с определено значение.

(2) В зависимост от предназначението си пътните светофари са за регулиране движението на:

1. пътните превозни средства на кръстовища, пешеходни пътеки, стеснени и други участъци от пътя;

2. пътните превозни средства по отделна пътна лента;

3. трамваите;

4. пешеходците;

5. пътните превозни средства на железопътен прелез.

Чл. 31. (1) За регулиране движението на пътните превозни средства на кръстовища, пешеходни пътеки, стеснени и други участъци от пътя се използват светофари с по 3 светещи полета, с които се подават немигащи светлинни сигнали с червен, жълт и зелен цвят на светлината.

(2) Светещите полета са подредени вертикално, като полето за червената светлина е отгоре, за жълтата - в средата, а за зелената - отдолу.

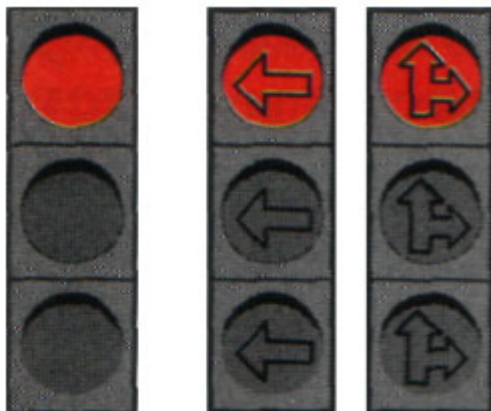
(3) Светещите полета имат формата на кръг. Светещото поле за зелената светлина може да има формата на стрелка (стрелки) на черен фон, но в този случай върху светещите полета за червената и жълтата светлина са нанесени контурите на същата стрелка (стрелки). Стрелката, съответстваща на посоката за движение на право, е насочена нагоре.

(4) Когато светещото поле за зелената светлина на светофар с 3 светещи полета е с формата на стрелка (стрелки) и върху светещите полета на червената и жълтата светлина са нанесени контурите на същата стрелка (стрелки), значението на сигналите на този светофар се отнася само за посоката (посоките), указвана (указвани) от стрелката (стрелките).

(5) Светофар с 3 светещи полета, на който светещото поле за зелената светлина е с формата на стрелка (стрелки) и върху светещите полета за червената и жълтата светлина са нанесени контурите на същата стрелка (стрелки), се използва само когато сигналите за преминаване и спиране не се подават едновременно към всички пътни превозни средства от даден вход на кръстовището. В този случай конфигурацията на стрелките в светещите полета на отделните светофари от този вход съответства на разрешените посоки за движение от отделните пътни ленти и на този вход на кръстовището не може да се поставя светофар, светещото поле за зелената светлина на който е с формата на кръг.

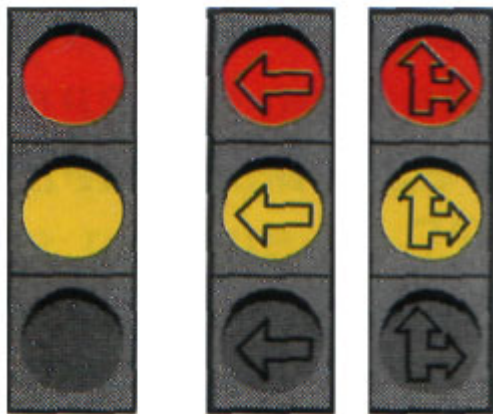
(6) Последователността на подаване на светлинните сигнали от един светофар е следната: червена светлина - едновременно светещи червена и жълта светлина - зелена светлина - жълта светлина.

(7) Светлинните сигнали имат следното значение:

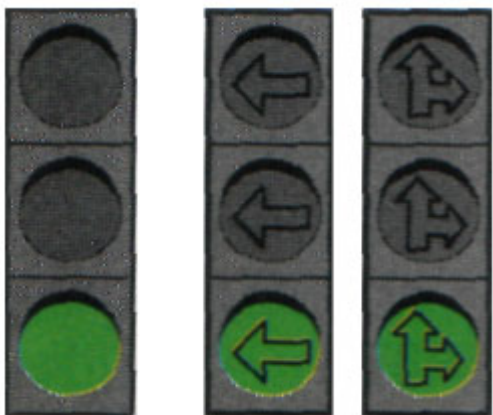
1. червена светлина - означава "Преминаването е забранено". Водачите на пътни превозни средства не трябва да преминават "стоп-линията" или, ако няма такава, да

преминават линията, на която е поставен светофарът. Когато светофарът е поставен в средата на кръстовището, водачите не трябва да навлизат в кръстовището или на пешеходната пътека;

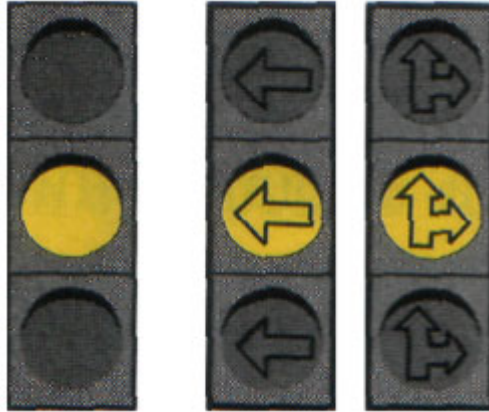

__пiS_

2. едновременно светещи червена и жълта светлина - означава "Преминаването е забранено". Този сигнал предупреждава водачите, че предстои подаване на сигнал със зелена светлина;

3. зелена светлина - означава "Преминаването е разрешено". Но когато този сигнал е подаден на кръстовище, той не разрешава на водачите да навлизат в кръстовището, ако, след като навлязат, те не ще могат да го напуснат до следващата смяна на сигнала;

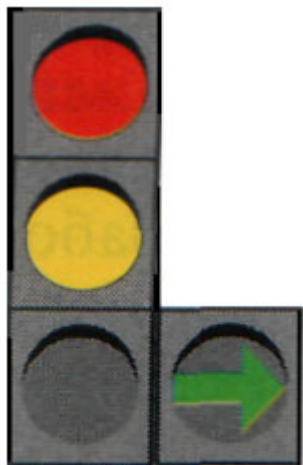
4. жълта светлина - означава "Внимание, спри!". Това не се отнася само за онези от водачите, които в момента на подаването на този сигнал, след като им е било разрешено преминаването, са толкова близо до светофара, че не могат да спрат, без да създадат опасност за движението. При подаване на този сигнал на кръстовище водачите, които навлизат или се намират в кръстовището, са длъжни да го освободят.

(8) Светофарите се поставят от дясната страна на пътя. За да бъдат забелязани своевременно, те може да бъдат поставени над пътя, от лявата страна или в средата над кръстовището.

(9) Когато конкретните условия налагат това, сигналите, които се подават от един светофар, може да бъдат повторени чрез поставянето на допълнителен светофар. Светофар за повтаряне на светлинните сигнали може да се поставя над пътя, от лявата страна на пътя или на изхода на кръстовището, но така, че да не заблуждава участниците в движението.

Чл. 32. На светофар с три светещи полета, на нивото на светещото поле за зелена светлина с формата на кръг, от едната или от двете страни може да има допълнително светещо поле със зелена светлина с формата на стрелка. Включването на тази светлина означава, че водачите могат да продължат движението си само в указаната от стрелката посока при условие, че пропускат пътните превозни средства и пешеходците, които преминават през кръстовището. Този сигнал се подава само едновременно с включени червена и/или жълта светлина на светофара.

Чл. 33. (1) За регулиране движението на пътните превозни средства по отделна пътна лента се използва светофар, с който се подават немигащи светлинни сигнали с червен и зелен цвят на светлината.

(2) Когато светещите полета на светофара са обособени самостоятелно, те се подреждат хоризонтално, като полето за червената светлина е отляво, а за зелената - отдясно.

(3) Светещото поле за червената светлина има формата на две косо пресичащи се наклонени ленти. Светещото поле за зелената светлина има формата на стрелка, насочена надолу.

(4) Светлинните сигнали имат следното значение:

1. червена светлина - означава "Движението по лентата е забранено";

2. зелена светлина - означава "Движението по лентата е разрешено".

(5) Когато и двете светлини не светят, посоката за движение по лентата се указва от пътен знак Д1, определящ броя на пътните ленти и посоките за движение по тях, а когато такъв знак няма - движението по лентата, над която е поставен светофарът, е забранено.

(6) Светофарът за регулиране движението на пътните превозни средства по отделна пътна лента се поставя в средата над пътната лента.

Чл. 34. (1) За регулиране движението на трамваите може да се използва светофар с 4 светещи полета, 3 от които са разположени хоризонтално едно до друго, а четвъртото е разположено в средата под тях. С тези светещи полета се подават немигащи светлинни сигнали с луннобял цвят.

(2) Сигналите на светофара имат следното значение:

1. включени всички горни светлини и изключена долна светлина - навлизането в кръстовището е забранено;

2. включени долна светлина и горна над нея - разрешено е движението направо;

3. включени долна светлина и горна дясна - разрешено е движението надясно;

4. включени долна светлина и горна лява - разрешено е движението наляво.

(3) Едновременното подаване на сигнали по т. 2, 3 и 4 разрешава преминаване в съответните посоки.

(4) Когато светофар за регулиране движението на трамваите е поставен заедно със светофар за регулиране движението на пътните превозни средства на кръстовища, пешеходни пътеки и стеснени участъци от пътя, водачите на трамваите спазват сигналите на светофара за регулиране движението на трамваите.

(5) Светофар за регулиране движението на трамваите може да се използва и за регулиране движението на тролейбусите и автобусите от редовните линии за обществен превоз на пътници.

Чл. 35. (1) За регулиране движението на пешеходците се използва светофар с две светещи полета, с които се подават немигащи светлинни сигнали с червен и зелен цвят на светлината.

(2) Светещите полета на светофара са подредени вертикално, като полето за червената светлина е отгоре, а за зелената - отдолу.

(3) Светещото поле за червената светлина е с формата на застанал неподвижно

пешеходец, а светещото поле на зелената светлина - с формата на движещ се пешеходец.

(4) Светлинните сигнали имат следното значение:

6c7a220150пїS_%_9_3_x_пїS

1. червена светлина - означава "Премаването е забранено". Пешеходците, които се намират на платното за движение при подаването на този сигнал, са длъжни да го освободят;

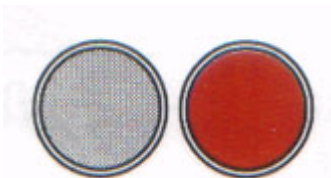

33cc0119пїS_пїS_____

2. зелена светлина - означава "Премаването е разрешено".

(5) За улесняване на слепите пешеходци зелената светлина, която разрешава преминаване през платното за движение на пешеходците, може да бъде съпроводена със звуков сигнал.

Чл. 36. (1) За регулиране движението на пътните превозни средства на железопътен прелез се използва светофар с едно или две, разположени хоризонтално едно до друго, светещи полета с формата на кръг. Светофарът се включва при приближаване на влак към железопътния прелез.

(2) Светофарът подава сигнал, състоящ се от една или две последователно мигащи една след друга червени светлини, който означава "Премаването е забранено".

(3) Светофари, използвани за регулиране движението на пътните превозни средства на железопътен прелез, може да се поставят и пред подвижни мостове, на фериботи, пристанища и на места, където на пътя излизат моторни превозни средства със специален режим на движение.

Чл. 37. Жълта мигаща светлина, подавана от пътен светофар или от друго устройство, означава "Внимание!". Водачите и пешеходците могат да продължат движението си, но са длъжни да бъдат внимателни и предпазливи.

Глава девета. ПЪТНИ ЗНАЦИ

Чл. 38. Пътните знаци са:

1. предупредителни за опасност - група "А";
2. с предписания за участниците в движението:
  - а) група "Б" - относно предимството;
  - б) група "В" - за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана;
  - в) група "Г" - със задължителни предписания;
  - г) група "Д" - със специални предписания;
3. указателни:
  - а) група "Е" - даващи допълнителна информация;
  - б) група "Ж" - за направления, посоки, обекти и др.;
4. допълнителни табели - група "Т".

Чл. 39. (1) Пътните знаци имат определени форма, размери, цвят и символи.

(2) Размерите на пътните знаци трябва да бъдат такива, че да са видими и лесно разбираеми както през деня, така и през нощта.

(3) При необходимост надписите в пътните знаци може да бъдат повторени с латински букви.

(4) Пътните знаци от групи "А" и "Ж", използвани при временна промяна на организацията на движението по пътя поради строителство или ремонт, дейности по поддръжката, аварийни ситуации и други подобни, имат жълт фон.

(5) Символите в отделен пътен знак периодично може да се променят.

(6) При изобразяването на пътни знаци с помощта на светещи елементи се допуска тъмният цвят да бъде заменен със светъл, като съответно светлият цвят бъде заменен с тъмен. Червеният цвят не може да бъде променян.

(7) За изобразяване на превозни средства в пътните знаци се използват следните символи:

- моторно превозно средство, с изключение на мотоциклетите без кош и мотопедите;

- товарен автомобил;

- автобус;

- тролейбус;

bb4696_
- трамвай;

419b0d632eb_
- влак;

- ремарке, с изключение на полуремаркетата и едноосните ремаркета;

0000046002!_
- ремарке;

1e ие
- трактор и самоходна машина;

3b